

Toen juist in zulke dagen een paar klasgenooten een kwajongensstreek wilden uithalen en zijn hulp daarbij goed gebruikt kon worden, deed Thijs dankbaar-gezind met hen mee. 's Middags kwam er iemand aan de deur klagen en zijn moeder was erg boos.

Mevrouw Monk had een moeilijk leven en het ergste was dat niemand in haar omgeving dat scheen te willen erkennen. Den geheelen dag was zij in de weer voor haar eigen gezin en de twee dames boven, overal zich overtuigende dat de dienstbode alles in orde gebracht had, of zelf hard meewerkend. Maar stortte ze haar hart eens uit voor haar dochter beneden, dan was het: u máákt 't zich druk, moedertje, en: u geeft het die menschen boven veel te goed voor hun beetje geld, u bent veel te precies.

Maar er waren zooveel andere dingen, die haar zenuwachtig maakten. Haar man drong steeds meer op zuinigheid aan, tobde maar altijd over „dat ellendige geld”. En hij werd zoo eigenzinnig, wilde voor zijn rheumatiek niet naar een wrijfdokter, maar ranselde zich liever zelf op de pijnlijke plekken. Hij trok zijn kiezen met een touwtje, was altijd even hard voor zichzelf, inplaats van zich te ontzien en zich door haar te laten vertroetelen, en noemde zich bij voorkeur een sukkel en een doeniet; allemaal dingen, die haar in een voortdurende vage vrees en spanning hielden.

De uurtjes der maaltijden, met de pensionaires, waren een kwelling voor haar. Haar man bad langzaam, lang en met veel zuchten, zoodat zij zich wel eens ongerust begon te maken, dat hij de anderen uit den kring geheel vergeten was. Onderwijl ergerde zij zich aan de twee dames, die elkaar haatten, en ieder een raam uitkeken, en liet ook nog haar blik tersluiks de tafel rond gaan, om te zien of alles in orde was en Monk het vleesch wel in mooie plakken gesneden had. Als deze amen gezegd had, begon dadelijk het etenslawaai, en vanaf dat oogenblik ging mevrouw zich inspannen

om het gesprek gaande te houden. Wanneer haar man zijn bord leeg had, veegde hij het na met den vinger; dan stootte zij hem aan onder de tafel, maar hij stoorde zich daar meestal niet aan. Vaak vertelde hij op langdradige manier een aardigheid, die allen al kenden en waar niemand om lachte behalve zij, en Thijs ook, hoewel hij altijd de neiging voelde om met het *dédain* der pensionaires mee te doen. Hij was stil aan tafel; zijn moeder had er dan ook ernstig over gedacht hem beneden te laten eten in het vroolijke gezin van zijn zuster, maar 't was zulk een groot bezwaar, dat er daar aan tafel nooit gebeden en gedankt werd en bovendien, kon zij er niet toe besluiten hem zoo lang af te staan; hij zat naast haar als haar groote troost.

Ze was trotsch op hem. Hij leerde zoo goed, was nooit onhandelbaar; ze zou hem alleen een beetje hartelijker wenschen, maar hij had nu eenmaal den gesloten aard van zijn vader, liet juist als die weinig merken: in zijn hart meende hij het natuurlijk even goed. Iedereen vond hem ook een goeie, lieve jongen en hij was dan ook nooit onvriendelijk tegen de menschen. Een heel eenvoudige jongen ook was hij nog voor zijn vijftien jaar; hij liet zich nog zoo graag door haar wat toestoppen en bederven; daaruit zag zij ook, dat hij inderdaad veel van haar hield.

Toen er nu dien middag, terwijl hij naar school was, iemand kwam om over hem te klagen, bracht haar dat geheel van streek. Ze was zulke dingen niet gewoon met hem; ze kende er hem niet uit, 't was of men over een vreemden jongen sprak, en toch was hij het. Die kwajongensstreek groeide in haar oog tot een eersten stap op slechten weg. Hoe had hij zooiets kunnen doen; was het dan heelemaal niet in hem opgekomen, wat een verdriet hij zijn moeder deed. Dacht hij zoo weinig aan háár; zij volgde hém in gedachten den ganschen dag: nou doet hij dit, nou doet hij dat. 't Was haar te moede, of het liefste, wat ze had van haar vervreemdde;